

«Ανιστορούμεν έργω και λόγω» (Μητροπολίτης Καστορίας Σεραφείμ)

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Κεντρίζει και πάλι η σημερινή Κυριακή, η πρώτη των Αγίων Νηστειών, το ενδιαφέρον μας και τη μνήμη μας. Ζωντανεύει ενώπιόν μας τις ηρωικές μορφές των Αγίων της πίστεώς μας, που διαχρονικά, τόσο στην Παλαιά Διαθήκη όσο και στην εποχή της χάριτος, «δια πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ειργάσαντο δικαιοσύνην, επέτυχον επαγγελιών, έφραξαν στόματα λεόντων, έσβεσαν δύναμιν πυρός, έφυγον στόματα μαχαίρας, ενεδυναμώθησαν από ασθενείας, εγενήθησαν ισχυροί εν πολέμω, παρεμβολάς έκλιναν αλλοτρίων»¹.

Γίνεται, ακόμη, αφορμή υπενθυμίσεως στον καθένα μας της αυτοσυνειδησίας της Ορθόδοξου Εκκλησίας μας, δηλαδή την επίγνωση που πρέπει να έχουμε και τη βαθιά συναίσθηση και την ακριβή γνώση για το τι και πως πιστεύουμε. Γιατί η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι το διδασκαλείο που έχει το Νυμφίο ως μόνο διδάσκαλο².

Σ αυτήν υπάρχει ολόκληρη η αποστολική και αληθινά ορθόδοξη παράδοση και

«θεία ομολογία ... αχράντως πεφυλαγμένη»³. Είναι το «αληθινόν και ακαπήλευτον ιατρείον» κατά την έκφραση του Αγίου Κυρίλλου Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας⁴.

Είναι η μοναδική Εκκλησία, γιατί δεν υπάρχουν άλλες Εκκλησίες. Δεν αναζητεί την αλήθεια, ούτε έχει έλλειμα αληθείας, αλλά την κατέχει ολόκληρη και τη διαφυλάττει ως κόρην οφθαλμού μέχρι σήμερα. Δεν αλλάζει ανάλογα με τους καιρούς και τα διάφορα ρεύματα (ιδεολογίες, φιλοσοφίες, κοινωνικά μοτίβα και πολιτικά σχήματα). Συνεχίζει να προσφέρει ανόθευτη τη μαρτυρία του Χριστού, των Αποστόλων και των θεοφόρων Πατέρων.

Τα δόγματά της δεν είναι αυθαίρετες ανθρώπινες φιλοσοφικές ή κοινωνιολογικές διατυπώσεις, αλλά εμπειρία των θεοπνεύστων Προφητών, των θεοκηρύκων Αποστόλων, των πνευματοφόρων Πατέρων, των καλλινίκων Μαρτύρων, των θεοφόρων Οσίων, των Δικαίων και πάντων των Αγίων της αμωμήτου πίστεώς μας, που έρχεται ως αποτέλεσμα του φωτισμού της χάριτος του Θεού.

Γι αυτό και «επόμενοι τοις εκείνων ρήμασι» ομολογούμε κι εμείς : «Οι Προφήται ως είδον, οι Απόστολοι ως εδίδαξαν, η Εκκλησία ως παρέλαβεν, οι Διδάσκαλοι ως εδογμάτισαν, η Οικουμένη ως συμπεφρόνηκεν, η χάρις ως έλαμψεν, η αλήθεια ως αποδέδεικται, το ψεύδος ως απελήλαται, η σοφία ως επαρρησιάσατο, ο Χριστός ως εβράβευσεν • ούτω φρονούμεν, ούτω λαλούμεν, ούτω κηρύσσομεν Χριστόν τον αληθινόν Θεόν ημών»⁵.

Σήμερα, λοιπόν, «ημέρα χαρμόσυνος και ευφροσύνης ανάπλεως»⁶, που αστράπτει και λάμπει η Εκκλησία του Χριστού «κεκοσμημένη αναστυλώσει των αγίων εικόνων»⁷, επιθυμώ να μεταφέρω στην αγάπη σας μία θαυμαστή προτροπή του Ιερού Συναξαριστού, που περιλαμβάνεται στο Κοντάκιο της εορτής :

«Αλλ όμολογοῦντες την σωτηρίαν, έργω και λόγῳ ταύτην ανιστορούμεν»⁸.

«Ανιστορούμεν έργω και λόγῳ» «το μέγα της ευσεβείας μυστήριον • Θεός εφανερώθη εν σαρκί, εδικαιώθη εν Πνεύματι, ώφθη αγγέλοις, εκηρύχθη εν έθνεσιν, επιστεύθη εν κόσμῳ, ανελήφθη εν δόξῃ»⁹. Είναι η αλήθεια την οποία μας απεκάλυψε ο Υιός και Λόγος του Θεού με την κατά σάρκα ενανθρώπισή Του.

Και ανιστορούμεν αυτήν τη σώζουσα αλήθεια «έργω και λόγῳ», **πρώτον, δια των Ιερών Εικόνων.**

Η έννοια της Εικόνας έχει ένα πλούσιο θεολογικό περιεχόμενο. Πρώτη και πρωταρχική εικόνα είναι ο Χριστός, που είναι «εικὼν του Θεού του αοράτου»¹⁰. Δεύτερη εικόνα, είναι ο πλασμένος άνθρωπος, το ανώτατο δημιούργημα «κατ

εικόνα Θεού», κατά την έκφραση της Παλαιάς Διαθήκης.

Έτσι, η εξεικόνιση της μορφής του Χριστού, αφ' ενός μεν δηλώνει την αλήθεια της σαρκώσεως του Θεού, αφού ο Χριστός είναι Θεάνθρωπος, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, και εφ' ετέρου φανερώνει και την αλήθεια της θεώσεως του ανθρώπου¹¹. Γι' αυτό και οι Εικόνες των Αγίων, που ως άνθρωποι δημιουργήθηκαν κατ' εικόνα Θεού και θεώθηκαν εν Χριστώ τηρώντας τις εντολές Του, δηλώνουν αυτή την αλήθεια, δηλαδή, τη δυνατότητα μετοχής στη θεία μακαριότητα και της θεώσεως του ανθρώπου, που είναι και ο τελικός σκοπός της παρούσης ζωής.

Βλέποντας την Εικόνα του Χριστού, επικαλούμαστε καρδιακά το όνομά Του δια της προσευχής και άρα έχουμε άμεση επικοινωνία μαζί Του.

Η αλήθεια των Εικόνων, επίσης, βρίσκεται και στα πρόσωπα που εικονίζουν. Η αλήθεια της Εικόνας του Χριστού βρίσκεται στο πρόσωπο του Κυρίου, της Παναγίας στο πρόσωπο της Υπεραγίας Θεοτόκου, των Αγίων στα πρόσωπα που οι Εικόνες φέρουν τις μορφές τους. Και αυτό γιατί, η Εικόνα κάνει προσιτή στην όραση και στην αφή την αλήθεια που εικονίζει. Μας ενισχύει στον αγώνα μας για την ανύψωσή μας στον ουρανό, με τις πολλές πρεσβείες του εικονιζομένου προσώπου. Γι' αυτό και όλες οι Εικόνες είναι ιερές και δυνάμει «θαυματουργές», αφού τα πρόσωπα που εικονίζουν είναι ιερά και έχουν τη χάρη της θαυματουργίας¹².

Άλλωστε, δεν λατρεύεται η εικόνα ως ύλη, αλλά ο εν αυτή εικονιζόμενος και προσκυνούμενος Χριστός. Η υπόμνηση του θαυμαστού Ιεράρχου της Καισαρείας είναι χαρακτηριστική : «Η της εικόνας τιμή επί το πρωτότυπον διαβαίνει»¹³. Αυτή την αλήθεια ακολουθούν και όλοι οι Άγιοι της Εκκλησίας μας και όλοι οι ευλαβείς Χριστιανοί όλων των εποχών.

Δεύτερον. «Ανιστορούμεν έργω και λόγω», δια των Ιερών Μυστηρίων.

Όλα τα Ιερά Μυστήρια, και ιδιαιτέρως η Θεία Ευχαριστία, είναι η συγκεφαλαίωση της Θείας Οικονομίας • ο,τι θαυμαστό εργάσθηκε ο Θεός, για να επαναφέρει τον άνθρωπο στον οίκο Του μετά την παρακοή και να τον κάνει εκ νέου οικείο Του.

Ειδικά, μέσα στη Θεία Λειτουργία ζούμε, από την αρχή μέχρι το τέλος, το μυστήριο της τριαδικής παρουσίας. Βιώνουμε μία θεοφάνεια τριαδική. Ικετεύουμε, κάθε φορά που στην Αγία Τράπεζα προσφέρεται ο άρτος και ο οίνος, τον άναρχο Πατέρα να καθασιάσει την προσφορά του Υιού, ο δε Παράκλητος έρχεται ως φωνή άυρας λεπτής, ενεργεί τον καθαγιασμό και μας χαρίζει το Χριστό. Τα πάντα γεμίζουν από το φως της Τρισηλίου Θεότητας. Και εμείς είμαστε φιλοξενούμενοι της τριαδικής αγάπης και το σώμα μας γίνεται ίδρυμα του Τριαδικού Θεού¹⁴.

Γι αυτό και στο τέλος της Θείας Λειτουργίας κάθε χριστοφόρος ψυχή προσκυνεί με ευγνωμοσύνη την Αγία Τριάδα και ψάλλει «Είδομεν το φως το αληθινόν, ελάβομεν Πνεύμα επουράνιον, εύρομεν πίστιν αληθή, αδιαίρετον Τριάδα προσκυνούντες • αύτη γαρ ημάς έσωσεν».

Ανιστορούμε τη σωτηρία, **τρίτον**, όταν αξίως του ευαγγελίου πολιτευόμεθα¹⁵, όταν γινόμαστε «ευωδία Χριστού»¹⁶ και «επιστολή Χριστού γνωσκομένη και αναγνωσκομένη»¹⁷, όταν ζούμε «σωφρόνως, ευσεβώς και δικαίως», κατά την προτροπή του Αποστόλου Παύλου¹⁸, όταν είμαστε πρότυπα ευσεβούς ζωής, «σωφροσύνη κατηγλαϊσμένοι και Ορθοδοξία περιηργυρωμένοι», όπως ακριβώς οι Άγιοι της Εκκλησίας μας¹⁹.

Ανιστορούμεν τη σωτηρία, όταν η ζωή μας είναι διαφορετική από εκείνη του κόσμου της αμαρτίας και του θανάτου, μία ζωή χωρίς το ψεύδος, την απάτη, την υποκρισία, την κακία, το μίσος, την εγκληματικότητα, μία ζωή εν Χριστώ και δια τον Χριστόν, ζωή ειρήνης, δικαιοσύνης, αγάπης και ελευθερίας.

Η σημερινή εορτή της Ορθοδοξίας, πέρα από τον πανηγυρικό χαρακτήρα που διαθέτει, υπενθυμίζει σε όλους μας τη μεγάλη ευθύνη που έχουμε εμείς οι Ορθόδοξοι απέναντι στον κόσμο που βρίσκεται «εν σκότει και σκία θανάτου» και περιμένει την αλήθεια για να σωθεί. Και μόνο μία κοινωνία Αγίων, συνεπών Χριστιανών, μπορεί να μεταφέρει αυτό το λυτρωτικό μήνυμα της σωτηρίας.

Μας υποδεικνύει, ακόμη, την ευθύνη μας απέναντι στο θησαυρό της πίστεως που μας εμπιστεύθηκε ο Χριστός, και που είναι η ακαταμάχητη δύναμη της αλήθειας και το ανεκτίμητο δώρο της Ορθοδοξίας, για την οποία «'οι των μοναχών ταξίαρχοι, της ευσεβείας αγωνισταί και της ορθοδοξίας στρατηγοί και πρόμαχοι' ... έδωσαν το παν, αίμα, δάκρυα, εκτενείς προσευχές, γονυκλισίες, και στεναγμούς αλαλήτους»²⁰.

Γι αυτό και σήμερα, μαζί με τον Ιωσήφ τον Βρυέννιο, το διδάσκαλο του Αγίου Μάρκου του Ευγενικού, θα πρέπει να επαναλάβουμε : «Ουκ αρνησόμεθά σε, φίλη ορθοδοξία, ου ψευσόμεθά σε πατροπαράδοτον σέβας • εν συ εγεννήθημεν, εν σοι

ζώμεν, και εν σοι κοιμηθησόμεθα».

Το να αρνηθούμε την Ορθοδοξία ισοδυναμεί με το να αρνηθούμε την αλήθεια και να ζούμε μέσα στην πλάνη και την αίρεση, γιατί πουθενά αλλού δεν υπάρχει αυτός ο πλούτος της ζωοποιού χάριτος και της θεοποιού ενεργείας του Θεού.

«Μένομεν τη Ορθοδοξία κοινώς, αρραγή φυλάττοντες την ομολογίαν της Πίστεως»
21.

Ορθόδοξοι γεννηθήκαμε,

ορθόδοξα θα πρέπει να ζούμε

και ως ορθόδοξοι «λόγω και έργω» να εκμετρήσουμε το ζην,

για να βρεθούμε στη Βασιλεία των Ουρανών.

ΑΜΗΝ.

Σημειώσεις:

1 Εβρ. 11,33-34.

2 Ματθ. 23,8.

3 Αγίου Επιφανίου Επισκόπου Κωνσταντίας της Κύπρου, Αγκυρωτός, κεφ. πβ , PG 43,172Α.

4 Αγίου Κυρίλλου Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας, Ομιλίες διάφορες, (ΙΗ΄) Περί των Αγίων Κύρου και Ιωάννου, PG 77,1105Α.

5 Συνοδικόν της Ορθοδοξίας.

6 Αίνοι του Όρθρου της Κυριακής της Ορθοδοξίας.

7 Αυτόθι.

8 Κοντάκιον της Κυριακής της Ορθοδοξίας.

9 Α Τιμ. 3,16.

10 Κολ. 1,15.

11 Γεωργίου Μαντζαρίδη, Ησυχίας καρποί, εκδ. Ιερά Μονή Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2016, σελ. 38-39.

12 ο.π. σελ. 40-42.Αγίου Πνεύματος, κεφ. ιη , παρ. 45, ΕΠΕ 10,402.

13 Μεγάλου Βασιλείου, Περί Αγίου Πνεύματος, κεφ. ιη , παρ. 45, ΕΠΕ 10,402.

14 Γρηγορίου Ιερομονάχου, Η Θεία Λειτουργία, εκδ. Ιερόν Κουτλουμουσιανόν Κελλίον Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου, εκδ. ε , Άγιον Όρος, 2014, σελ. 34-35.

15 Φιλιπ. 1,27.

16 Β Κορ. 2,15.

17 Β Κορ. 3,3.

18 Τιτ. 2,12.

19 Αρχιμ. Δοσιθέου, Ορθόδοξος πίστις και ζωή, εκδ. Ιερά Μονή Παναγίας Τατάρνης Ευρυτανίας, 2004, σελ. 61.

20 ο.π. σελ. 59.

21 Αυτόθι.Ε

Σημείωση: Το παρόν κείμενο αποτελεί Εόρτιος Εγκύκλιος του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας, που εκφωνήθηκε με αφορμή της Κυριακή της Ορθοδοξίας.

Πηγή: *Ιερά Μητρόπολης Καστορίας*